

Entrevista Pep Cruz L'actor estrena avui al Teatre Lliure de Gràcia '23F: anatomia d'un instant', un muntatge dirigit per Àlex Rigola

“El cop d'estat va ser una pantomima”

Jordi Bordes
BARCELONA

Avui s'estrena *23F: anatomia d'un instant* (Teatre Lliure de Gràcia, fins al 2 de maig), l'adaptació que Àlex Rigola ha fet del llibre homònim de Javier Cercas. Pep Cruz, amb més de 50 anys de carrera, és l'únic actor de la companyia que recorda l'angoixa d'aquella nit. I convida el públic a treure les seves pròpies conclusions d'un fet d'ara fa 40 anys.

Com es pot representar un cop d'estat a l'escenari?

Si et dic la veritat, jo també m'ho preguntava fins que vaig començar a llegir el llibre d'en Cercas. Recull un gest: tres personatges que s'enfronten a 200 policies. Això sí que és molt teatral. I suposa un moment crucial per a la democràcia. Tots els diputats van amagar-se a sota de les butaques, atenent la crida dels colpistes, menys tres personatges concrets.

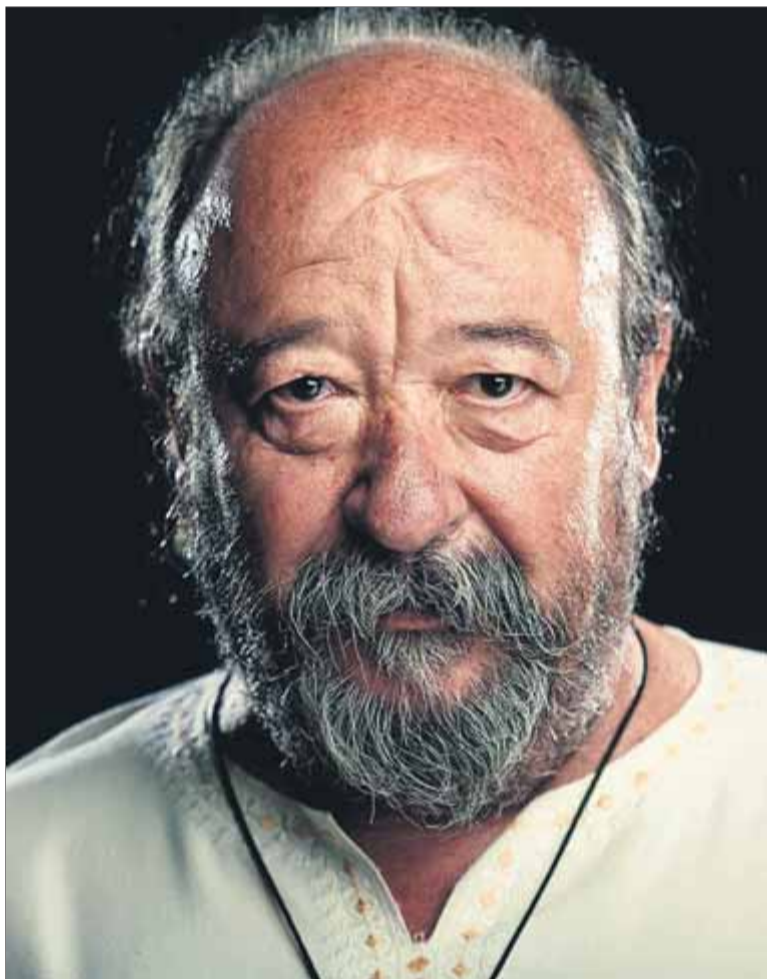
Què representen aquests tres personatges?

El general Gutiérrez Mellado; el president del govern del moment, Adolfo Suárez, i Santiago Carrillo (secretari general del Partit Comunista), tots tres, venien de la dictadura (o del comunisme) i van defensar la democràcia. Però, a més —penso—, es devien veure com uns fracassats, qüestionats cadascun en els seus espais polítics de referència. Com Gorbtxov van ser capaços de sacrificar el sistema que els havia posat al poder per substituir-lo per un sistema nou, que els arraconaria.

Avui ens adonem que del 23-F, com de la monarquia o de la Transició, no en sabem gaire res.

L'obra, com fa Javier Cercas, només exposa fets contrastats. Que sigui l'espectador el que en tregui les seves conclusions. Jo penso que en aquest país de fireta se'ns ha tractat com si fóssim menors d'edat. Després del cop d'estat va venir la repressió, l'accés a l'OTAN, l'intent recentralitzador, la llei del cop a la porta...

Diu que l'espectacle té la marca

L'actor Pep Cruz, en una imatge d'arxiu ■ EL PUNT AVUI

Rigola. Defineixi-la.

Bàsicament, que és un teatre atrevit. Que trenca els motllos del teatre convencional i que sorprèn. Quan treballa amb Rigola, sé que actuem sense xarxa. Quan es comença l'assaig no se sap on s'acabarà. Fins ahir [dimarts], que vam rebre els primers 30 espectadors, no vam saber si connectava. Hem arribat justos de temps i ens faltava distància. Ara estic més tranquil perquè veig que els ha agradat molt.

Però no es deuen dir pel seu nom, com en les adaptacions de Txékhov del director.

En aquest cas, no. Però sí que ens demana que siguem sempre nosaltres mateixos. I això ha portat a quatre maneres de narrar. Si l'obra de teatre fos un poliedre amb moltes arestes, cadascú s'explicaria des d'una cara diferent. Jo em centro en la veu de Gutiérrez Mellado però l'actriu Roser Vilajosana fa el personatge

de Suárez, per exemple.

Amb 50 anys de carrera, es va vincular a la companyia de Flo-tats i a la de Dagoll Dagom. Cap a on va el teatre?

No vaig començar a treballar al Teatre Lliure fins que Kristian Luppà em va triar al càsting de *Davant la jubilació*. Mai m'havien ofert res. Som un país petit. Lluís Pasqual és dels pocs directors amb qui mai he treballat. El teatre sempre es transforma. Les primeres companyies van néixer com a reacció a la dictadura, es van buscar la vida; ara que tot s'ha estabilitzat, algunes pleguen per l'edat i d'altres es convertixen en productores. Com Dagoll Dagom, que, a més, ha entès que s'ha de coproduir amb empreses joves com La Brutal i T de Teatre, per minimitzar riscos.

La precarietat ha augmentat amb la pandèmia.

Hi ha molts actors que no treba-

llen avui. I els que ho fem ho hem de fer sense protecció. Perquè Salut considera que no som prioritaris i no cal vacunar-nos. El públic va superprotegit però jo, de 73 anys, diabètic i amb un emfitema pulmonar, haig d'actuar sense mascareta i sense vacuna. Parlar de la salut teatral davant de la pandèmia és ridícul.

A 'Aquell país...', que recollia les opinions de pare i filla davant la mort imminent de l'adult, diu que la gent surt amb calma. Com creu que rebrà aquesta obra el públic?

En aquesta no treballem les emocions. És més racional. Com un teatre document de Peter Weisz dels anys 70, si no fos perquè en Rigola és més gamberro. Si algú no té una predisposició oberta, és de partit, pot ser que s'empipi: si a algú li pica, que s'ho rasqui.

Per xarxes socials, convoca els espectadors als bolos d'Aquell país...; si no hi ha massa públic.

Hi busco la complicitat: tots formem part d'aquest món. I he comprovat que s'agraeix. L'altre dia vaig veure la taquilla al Lliure de Gràcia i em vaig pensar que teníem molt poques entrades venudes. Però després vaig veure que era al revés; ja està quasi tot venut!

Tocar el 23-F en la situació actual era el més necessari? Per què no, per exemple, qüestionar la monarquia?

Qui et diu que no es discuteix sobre la monarquia. Quan ho revises, t'adones que tot va ser una pantomima. Ara és un moment de crisi i això vol dir que toca un canvi. Amb el 23-F va començar tot (alguna cosa es va pactar que no sabem). Es van començar a restringir les llibertats. Algú va pensar que Suárez havia anat massa lluny i es va provar de deduir els avenços democràtics. Pensa, a més, que jo soc l'únic de la companyia que recorda el 23-F. Dos ni havien nascut, i l'altre actor tenia només cinc anys. Veure totes les manipulacions posteriors esgarrifa. I ara que es coneixen algunes cartes de militars, ja cal que estiguem atents. O es redreça la democràcia o s'ha de pensar en una refundació. ■

Pons, ahir ■ J.C. ROMERO

El director Josep Pons, 'honoris causa' per la UAB

ACN
BARCELONA

La Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) va investir ahir doctor *honoris causa* el director musical del Gran Teatre del Liceu Josep Pons Viladomat (Puig-reig, 1957). La UAB va voler distingir Pons pel seu compromís amb el panorama musical de Catalunya, així com per la seva contribució en la recuperació i difusió del patrimoni musical hispànic. Considerat un dels professionals més rellevants de la seva generació, Pons va reivindicar la importància de l'art "per adquirir coneixement" i va donar valor al rol dels directors d'orquestra "per aglutinar ànimes". "Un director ha de servir la música, i no servir-se'n", va assegurar. ■

Relleu a la Federació de Productors Audiovisuals

Redacció
BARCELONA

El productor Jordi B. Oliva, responsable del guardonat llargmetratge d'animació *Josep*, va ser escollit ahir per unanimitat nou president de la Federació de Productors Audiovisuals (Proa), un càrrec que durant els últims quatre mandats havia recaigut en Raimon Masllorens. Entre els objectius primordials de la candidatura d'Oliva, que té Míriam Porté (Distinto Films) com a vicepresidenta executiva, hi ha el de vetllar per la gestió i l'aplicació dels fons de rescabament europeus. ■